

**Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci Michaely Sedláčkové:
Košumberk - starý hrad a jeho vstup. Jeho podoba a vývoj na základě
archeologického výzkumu. Bakalářská práce. Ústav historických věd.
Filozofická fakulta. Univerzita Pardubice. Pardubice 2019.**

Vedoucí práce: Jan Musil

Text: 9-72; Mapky a plánová dokumentace: 18; Fotografická dokumentace: 33; Kresebná dokumentace: 20; Grafy: 6; Tabulky: 1.

Úvod (s. 9-10); Cíl práce a použitá metodika zpracování (s. 11-12); Lokalizace a přírodní podmínky (s. 13-14); Dějiny hradu (s. 15-21); Stavebně historický průzkum (s. 21-23); Dějiny bádání (s. 24-29); Popis nálezové situace (s. 30); Analýza archeologických pramenů (s. 31-48); Datování a interpretace nalezené situace (s. 49-63); Porovnání s jinými lokalitami (s. 64-69); Závěr (s. 70-72); Resumé (s. 73-74); Seznam literatury (s. 75-77); Přílohy – seznamy (s. 78-122)

Téma bakalářské práce vyplývá již z jejího názvu. Autorka se věnovala zpracování výsledků záchranného archeologického výzkumu na hradě Košumberku, který byl proveden v roce 2011 ve vstupní věži tzv. starého hradu. Výzkum realizovalo pod vedením Jana Musila Regionální muzeum v Chrudimi.

V úvodní kapitole se Michaela Sedláčková pokusila vysvětlit motivaci k výběru daného tématu a rozčlenění práce na jednotlivé kapitoly. Cílům a metodice zpracování je věnována kapitola následující (kap. 1). Cílem této práce je zpracování, následné vyhodnocení a datování archeologických nálezů získaného při výzkumu v roce 2011. Výsledky budou následně porovnány a zasazeny do celkového vývoje nejstarší části hradu i s pomocí relevantních písemných pramenů. V závěru dojde k porovnání hradu Košumberka a daných nálezů s dalšími lokalitami. Konkrétně s hrady Rábí, Rabštejnek, Lanšperk a Strádov, které mají hranolovou obytnou věž a vznikly či fungovaly ve stejném časovém období jako tzv. starý hrad. V následující kapitole (kap. 2) nalezneme lokalizaci a přírodní poměry na lokalitě, v samostatné subkapitole je nastíněno předchozí osídlení hradní výšiny. Následují „*Dějiny hradu*“ (kap. 3) se samostatným oddílem věnovanému rozsahu košumberského panství. Na tomto místě bych ocenil spíše parafrázování některých starších textů s ohledem na čitelnost textu současným čtenářem. Nicméně citace jsou po formální stránce správné a úplné. Studentka se dále pokusila o nastínění základních rysů stavebně historického vývoje, což bylo o to těžší, že doposud žádné SHP hradu nebylo provedeno (kap. 4). Využito je poznatků dřívějšího bádání L. Svobody, T. Durdíka a dendrochronologické analýzy T. Kyncla. Podoba první stavební fáze hradu Košumberka není zcela jasná, proto existuje více teorií o stavebních etapách a proměnách hradu. Podle Ladislava Svobody měl hrad Košumberk ve své první fázi podobu nevelkého, zhruba vejčitého jádra hradu, které bylo obeháno dvoumetrovou silnou plášťovou hradbou na poč. 14. století. Podle Tomáše Durdíka představovalo nejstarší fázi hradu malé jádro s oválnou a mohutnou obvodovou hradbou. Z této plášťové hradby v přední části vystupuje mohutná obdélníková vstupní věž. Zbytek zástavby byl postupně přikládán zevnitř obvodového zdiva. V následující fázi v průběhu 14. století mělo dojít k rozsáhlé přestavbě celého jádra hradu. Došlo k postavení čtverhranné obytné věže se zaobleným nárožím nacházející se uprostřed jádra. Na základě dendrochronologických analýz, které

dosvědčují přítomnost obvodových zdí vstupní věže již v roce 1280, se lze přiklonit k teorii Tomáše Durdíka. V další kapitole (kap. 5) jsou stručně popsány stručné dějiny bádání o hradní zřícenině od 20. let 20. století do současnosti. Následující kapitola se věnuje vlastnímu popisu nálezové situace z roku 2011, přičemž je využita dokumentace a nálezová zpráva autora výzkumu. Vlastní jádro práce představuje sedmá kapitola věnovaná analýze archeologických nálezů. Soubor čítá 443 kusů zlomků keramiky, kostí, stavebního materiálu, omítky/malty, skla, předmětů z barevných kovů apod. Keramika byla rozdělena do technologických skupin definovaných na základě makroskopických vlastností. Doplněna byla rovněž afinita s jinými soubory v regionu, které je zároveň využito při komparaci s obdobnými soudobými lokalitami na Chrudimsku. I ostatní materiálové skupiny byly typochronologicky zařazeny a opatřeny analogiemi. Určité rozpaky, pramenící z autorčiny nezkušenosti, shledáváme v provazování informací získaných na základě analýzy archeologických nálezů se stratigrafií (kap. 8). Zde by bylo třeba na textu ještě zapracovat, aby byl pro čtenáře čtivější. Výsledky byly následně porovnány (kap. 9) s hrady Lanšperk, Rabí, Rabštejnec a Strádov na základě shodných prvků v rámci stavebního vývoje. V případě Strádova a Rabštejnka byl tento obraz doplněn i o stručný obraz vývoje jejich hmotné kultury.

Práce naplňuje předepsanou délku (i když číslování stran je posunuto, nacházíme však několik neúplných stran. Celkově práce působí dojmem dokončování v časové tísní.

Grafická příloha i obrázky v textu mají vysokou úroveň, potřebné technické náležitosti (měřítko, či jednoznačná identifikace). Použitá literatura a další prameny byly shromážděny a obsahují všechny relevantní tituly, je správně užito i zkrácené citace.

Práce splnila sledované zadání a cíle. Shrnula velké množství informací, které utřídila a analyzovala, čímž zvládla postupy pro zpracování a vyhodnocení archeologických movitých nálezů. Množství shromážděných a kvalitně utříděných informací bude možné využít pro prohloubení eventuálního dalšího studia. Práce formulovala závažné závěry, které významně posunují poznání počátků hradu a jeho vývoje. Doufám, že se v dohledné době dočkáme jejího publikování.

Předloženou bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení stupněm „C“.

V Chrudimi 5. 8. 2019.

PhDr. Jan Musil.